

ВДОСКОНАЛЕННЯ ПОЛОЖЕНЬ ПРО СТАТУС СУДДІВ ТА ПІДСУДНІСТЬ ГОСПОДАРСЬКИХ СПРАВ

1. Останні події в країні призвели до необхідності зміни куту зору не і тільки на законодавчу та виконавчу владу, шіе й на судову. Зокрема, останні події щодо усунення з посад суддів та голів судів Президентом України викривають актуальні проблеми гарантування судді його статусу, зокрема, незалежності, підкореності лише суд}' та інші принципи, встановлені Конституцією України, Законом України «Про судоустрій України» та низкою інших нормативно-правових актів.

У зв'язку з цим доречним представляється звернутися до досвіду інших країн, зокрема, Німеччини. Оскільки Україна обрала європейський напрямок розвитку та інтеграції, це представляється обґрунтованим.

У Німеччині Законом про суддів від 8 вересня 1961 р. в редакції від 19 квітня 1972 р. серед відомих нашої державі принципів встановлені також такі гарантії незалежності суддів, як захист судді від переведення на інше місце служби та неможливість усунення судді з посади. Це закріплено в §27 вказаного Закону [1]. Представляється доречним введення даної гарантії і в українському законодавстві, оскільки на даний час, на жаль, інші ланки влади використовують будь-які заходи для пригнічення та ущемлення судової гілки влади.

2. Заслуговуючим уваги є і питання підсудності господарських справ.

Останнім часом законодавець багато уваги приділяє питанню підвідомчості, тобто відокремленню кола справ, розгляд яких належить до компетенції того чи іншого органу. Дійсно, з моменту вступу в силу Кодексу адміністративного судочинства України для господарських судів настати «тяжкі часи», оскільки виникло багато питань щодо розподілу підвідомчих справ між ними.

Але проблема визначення підсудності також є актуально. Навіть у разі однозначного визначення, що певний спір має розглядати саме госпо-

дарський суд, необхідно визначитися, в який саме місцевий господарський суд позивачеві слід звернутися.

За загальним правилом звернення здійснюється за місцезнаходженням боржника. Але, на жаль, непоодинокі випадки, коли місцезнаходження боржника невідомо. Наприклад, якщо заяву про визнання боржника банкрутом подає державний реєстратор у зв'язку з неподанням щорічного підтвердження даних про юридичну особу. В такому випадку виникає колізія, оскільки чинний ГПК України не містить правила для вирішення даного питання.

Аналізуючи досвід Німеччини, слід зауважити, що для таких випадків в чинному ЦПК Німеччини є норма, згідно з якою по спорах, якщо одна із сторін договору не має в межах держави загальної підсудності, або її місцезнаходження при поданні позову невідомо, то використовується договірна підсудність.

Однак в останньому випадку це не можна визнати доцільним. Тим паче, що частіше за все відсутність інформації про місцезнаходження підприємства означає, що воно переховується або надана державному реєстраторові адреса була фіктивною.

Таким чином, доречніше закріпити в ГПК України положення про те, що у випадку, якщо місцезнаходження відповідача при поданні позову невідомо, то позов слід подавати до господарського суду за останнім місцезнаходженням відповідача.

3. Ч.1 ст. 17 ГПК встановлює, що у випадку непідсудності справи даному господарському суду матеріали справи надсилаються судом за встановленою підсудністю не пізніше 5 днів з дня надходження позовної заяви або винесення ухвали про передачу справи.

При цьому зовсім не враховується час, який суддя зайво втрачає, визнаючи належну підсудність, та додаткові витрати, пов'язані з пересиланням справи до іншого суду.

Вважаємо за необхідне внести щодо цього відповідні зміни в чинний ГПК. Зокрема, аналогічна норма міститься і в ЦПК Німеччини.

4. З іншого боку, гарантією від численних пересилань та відмов у порушенні справи (наприклад, у визначенні підвідомчості між адміністративними та господарськими судами) може стати введення норми про неможливість повторної відмови у порушенні справи. Тобто, у випадку відмови, наприклад, адміністративним судом він повинен, стягнувши додаткове державне мито, самостійно визначитися з судом, якому підвідомча ця справа, та переслати її у такий суд. При цьому останній не має права відмовити позивачеві в порушенні справи та її розгляді.

В такому випадку суб'єкт господарювання отримує кваліфіковану допомогу у визначенні підвідомчості та гарантований, що його справу буде обов'язково розглянуто та вирішено.

Література;

1. Немецкий закон о судьях. Материалы по вопросам политики и общества в Федеративной Республике Германия. -Бойн, 1993.